Nro 31.
D. 5. Lutego.
SOBOTA.
ROK 1825.

KURJER Warszawski

WSPOMNIENIA.
Potwierdzenie przywileiów dla Dyssydentów 1636.

NOWOŚCI WARSZAWSKIE.

Listy z *Gdańska* donoszą że cena *Zboża* nie iest zmienioną. Co raz bardziej potwierdza się iż w *Parlamencie Angielskim* wielu Deputowanych popierać będzie prośbę podaną od mieszkańców niższej Klassy, aby prawo *zbożowe* zostało zniesionem.

Po iutrze odbędzie się ciągnienie Iwszej Klassy 27mej *Loterji Klassycznej*. Jeszcze można dostać Losów całkowitych i ćwierciowych, w Kantorach *Petyskusa*, tudzież *Werthejma*, *J. Zielińskiego i Saulsohna*.

Właściciele *Menażerji* będącej w Pałacu *Szymanowskich* na *Krakowskiem Przedmieściu*, maią zaszczyt uwiadomić Szanowną Publiczność, że tylko przez krótki czas taż *Menażerja* zostanie w *Warszawie*, i że zniżyli cenę od wnijścia, to iest: za bilet na *pierwsze* miejsce płaci się tylko zł: 2 i gro: 5, na *drugie* miejsce zł: 1, a na *trzecie* groszy 15.

Od dnia dzisiejszego, *Kosmorama* codziennie będzie otwartą od godziny 4tej po południu, do 8mej wieczorem.

Artykuł nadesłany. — Przeczytawszy w Nrze 25 *Kurjera* doniesienie o *nowo wynalezionym Zegarze w Królestwie Hanowerskiem przez Czeladnika Ciesielskiego*, nie mogę zamilczeć iż widziałem w *Warszawie* opis i rysunek podobnego co do przeznaczenia *Zegaru*, który w tem iedynie ustąpi pierwszeństwa *Hanowerskiemu* iż bez posunięcia skazowki, w roku przestępnym nie okaże d. 29 Lutego. Sciągnąć iednak może większą z tego względu uwagę, że oprócz wszystkich szczegółów wymienionych w rzeczonem doniesieniu, wyiąwszy zmiany *Xiężyca*, wskazywać ieszcze będzie czas gwiazdowy i słoneczny, bieg i położenie gwiazd wszystkich z poziomu *Warszawskiego* widzianych, ilugość dnia i nocy, pory roku, lata i wieki. Jeśli się nawet uda Autorowi, (nad czem obecnie pracuie, i co właśnie wstrzymuie go od wygotowania modelu) *Zegar* iego wskazywać będzie bieg *Xiężyca* i wszystkie rezultaty tegoż biegu, iako to: Nów, Pełnię i t: d: Ciekawą będzie rzeczą dowiedzieć się późniey w czem te dwa *Zegary* wynalezione od osób żadnych z sobą stosunków niemaiących i tak podobne do przeznaczenia różnić się będą mechanizmem swoim. Wynalazca *Zegaru Warszawskiego* obeznany iest z potrzebnemi w tej mierze *Astronomicznemi* wiadomościami. — W.

z *Radzymina*. — Powszechnie tej zimy podpadaią *Kartofle* znacznej zgniliznie, która ie powiększej części bezużytecznemi czyni. W ziemi w kształcie *Szańców* 6 do 8 cali głęboko zachowane, wodą są zalane, a co większa nawet w mniejszych ilościach na wzgórkach w miejscach piaszczystych, w dołach lokowane, nie są odniej zabezpieczone. Niewątpliwą tego przyczyną stała się *Jesień* wilgotna przy *Zimie* nadzwyczaj łagodnej. w Takim przypadku i dla zapobieżenia większej stracie

należy ie natychmiast wydobyć, zdrowe od zgniłych odłączyć, pierwsze pod *dachem* złożyć oraz słomą a następnie gnoiem pokryć. *Kartofle* nadgniłe na nic się więcej nie zdadzą iak do *gorzelni* lub też do tuczenia *trzody chlewnej*, do czego gotowanych użyć trzeba, zaś nie tylko są zupełnie niezdatne na paszę dla *bydła i koni* ale nadto będąc szkodliwemi częstokroć trucizną się dla nich staią. Można atoli zmoczone byleby tylko zdrowe były *bydłu* za paszę podawać i to w mierze iaknajwiększej, aby przez zużycie rozszerzeniu się wszczętej w *Kartoflach* zgniliźnie zapobieżyć, iednakże miary 8 *Garcy* dziennie na każdą sztukę przestąpić niewypada. Czynię tę uwagę dla tych *Gospodarzy* którzy się ieszcze o stanie zachowanych *Kartofli* nie przekonali a końcem zaradzenia podobnym stratom następuiący niemylny podaie sposób, którym oddziałań wody zabezpieczyć ie można; należy *Kartofle* chować na samej pawierzchi ziemi (nie zaś w dole chociażby i najmniejszym) przysypać *Słomą* a potem *Ziemią*; za nastaniem zaś Mrozów *nawozem*, dla ścieku wydarzyć się mogącej wody lub wilgoci trzeba rowem szaniec otoczyć. Tym sposobem przy największej wodzie i wilgoci *Kartofle* wilgocią nie zostaną dotknięte, i tylko to trzeba mieć na uwadze aby na konserwację pobną przeznaczone były (ieżeli być może) przestrzenie ziemi najwyżej względnie pobocznych pol położone. — *T. Wernik.*

Dziś zimna stopni 5.—

ROZMAITOŚCI.

Xżna *Łukieska* i Jufantka *Hiszpańska Ludwika* obecne w *Rzymie*, codzienie odwiedzaią *Instytut* w którym są umieszczone chore *Pielgrzymki* przybyłe do *Rzymu*.—Minister Wojny w *Paryżu* przeznaczył nadgrody 5000 *fran:* za wynalezienie najskuteczniejszej *Massy* któraby się opierała *wystrzałom karabinowym*. — Zadziwiaiącą iest nowo wynaleziona przez P. *Millera* machina, za pomocą której wprzeciągu iednej godziny odbić można czyli wydrukować 2400 sztuk iakiego pisma! ta machina do nadzwyczajnego pospiechu potrzebuie tylko iednego człowieka i bardzo iest trwałą.—Corocznie Teatra *Paryzkie* obchodzą rocznicę urodzin *Moljera* Ojca *Komedji Francuzkiej*, w zeszłym miesiącu dano kilka dziełek na tę uroczystość nowo ułożonych, w których dowodzono że *Moljer* prócz talentów *Autora* i *Aktora*, był zacnym, dobroczynnym człowiekiem i wzorem przyiacioł. Także w *Berlinie* w zeszłym miesiącu obchodzono pamiątkę urodzin *Mozarta*, zgromadzenie Amatorów i Artystów muzycznych było nader świetne, z rzadką dokładnością wykonano celniejsze dzieła tego sławnego Mistrza.—w *Barejt* dnia 23 *Grudnia* w nocy wczasie gwałtownego wichru i okropnej ciemności, postrzeżono ognisty *obłok* z którego wytryskiwały goreiące kule, niektóre znich zdawały się spadać na ziemie; po nieiakiej chwili wiatr ustał i nastąpiła pogoda.— Słychać że Xże *Welington* uda się do *Jrlandji* w bardzo ważnych zleceniach.—Dnia 17 z:m: w *Londynie* zgromadzili się *Katolicy* wznacznej liczbie, i uradzili aby na ręce Lorda *Holand* złożyć prośbę do *Parlamentu* o potwierdzenie ich swobod i nadanie nowych.— Akcje towarzystw trudniących się wydobywaniem *Złota* i *Srebra* w *Ameryce Połud:* nagle w końcu Stycznia podniosły się w *Londynie*.—Kongres *Stanów zjednoczonych* Ameryki północn: ma zatrudnić się obmyśleniem środków dla ofiarowania znacznej nagrody Jenerałowi *La Faiet*.—Słychać że Xże Nastąpca tronu *Francuzkiego* (Delfin) po obrzędzie Koronacji swego Ojca, ma na krót-

kiczas udać się do *Anglji.* — Niedawno w *Londynie* późno wieczorem mnóstwo ciekawych zabawiło się nowem widowiskiem. Ukazał się na koniu nieiaki P. *Peat* przy strzemionach miał *latarnie* oświecone lampami, z 3 stron są zamknięte a czwarta daie tyle światła iż *Jezdziec* iakby w dzień widzi drogę. Ten nowy wynalazek bardzo się podobał i wkrótce znalazł mnóstwo naśladówców. — w Krótce Córka Ministra Angielskiego *Kanninga*, zaslubi się z Hrabią *Krolikard.* — Wdowa po *Jturbidzie* obrała stałe mieszkanie, w kraiach *Stanów Zjednoczonych Ameryki Pułnocnej.* — Zapewniaią że *Dej Algierski* nakoniec podpisał ugodę z Rządem *Niderlandzkim* i zrzekł się wszelkich pretensji. — P. *Dannieker Wirtemberczyk*, ukończył śliczną rzeźbę wyobrażaiącą *Zbawiciela*, ten piękny płód kunsztu nabył N. *CESARZ Ros:* i iuż iest przywieziony do Rossji, *Monarcha* ozdobił Autora Orderem S. *Włodzimierza*, a N. CESARZOWA *Matka* udarowała go kosztownym brylantowym pierścieniem. — w *Hanowerze* ogłoszono że chociaż lękano się aby nadzwyczajne powodzie i ustawiczne wiatry niepomnożyły aż tyle wilgoci iżby z tej przyczyny mogły powstać zaraźliwe choroby, przecież ta obawa mineła, a nawet *Rolnicy* maią nadzieie że w *Hanowerskiem* pola niedoznały tyle uszkodzenia aby miał nastąpić nieurodzaj. — w *Hildeshejm* d. 21 z. m. umarł Biskup, Apostolski Jlny Wikary, Kawaler Pruskiego Orderu *Czerwonego Orła* IejKlassy, Baron *Wendt* przeżywszy lat 78, znany iako opiekun nieszczęśliwych na których wsparcie łożył większą część swych dochodów. — w *Niderlandach* znowu wznowiły się wichry które nowych szkód stały się przyczyną. — Sławny Hiszpański Chirurg *Kastella*, zostaiący w więzieniu, teraz został uwolniony z rozkazu Króla *Hiszpańskiego* i iest wezwany dla leczenia tegoż Monarchy. — Mnostwo ciekawych przybyło na licytacją sprzętów Liweranta *Uwrar*, osadzonego w więzieniu *Paryzkiem*, lecz iakież było zadziwienie wszystkich, że ten który na dzień zyskiwał po kilkanaście tysięcy dukatów, zostawił sprzęty za które tylko dano 600 franków. — Podaną *Petycją* w Jzbie *Deputowanych* w *Paryżu* aby utrzymywanie Ksiąg *stanu cywilnego*, napowrót oddane było *Duchowieństwu.*—O wypadkach zaszłych w *Portugalji* ieszcze niema pewnych doniesień. — w *Londynie* rozeszła się pogłoska że Rząd *Angielski* nie będzie się mieszał do wojny *Greków z Turkami.*

Lekarze zapewnili że *Król Neapolitański* z skutku nagłych *Konwulsji* zakończył życie. Jeszcze nie iest przeznaczony dzień pogrzebu zwłok tego Monarchy. Spokojność w *Neapolu* bynajmniej niezostała przerwaną; wszelkie zabawy *Karnawałowe* ustały, a Xiążeta rodziny Królewskiej, oraz Xżna *Floryda* Wdowa po Nieboszczyku Krolu, wyiechali do Zamku *Kapo di monte.*—Gazeta *Florencka* doniosła, iż panuiąca Wielka Xiężna *Toskańska* zostaie przy nadziei. — Słychać że Dwór *Francuzki* od przyszłej *Wiosny* mieszkać będzie w *Wersalu*, Pałac ma być tak zupełnie urządzony iak był za przeszłych Królów. — w Parlamencie *Angielskim* ma także podać prośbę od *Katolików* Lord *Dronughmore* i wszelkiemi sposobami wzmacniać ich sprawę. —Król *Niderlandzki* przeznaczył potrzebne summy na naprawe wielu zrujnowanych Kościołów *Katolickich* w swem państwie, oraz na pomnożenie *Parafji.*— Sąd w *Bruxelli* skazał P. *Triest* na 2 letnie więzienie i opłatę 100,000 złp: za nadzwyczajne *lichwiarstwo.* —Xże *Somerset* ieden z najmaiętniejszych

Anglików, przybył z swą Małżonką do *Paryża*. — *Grecy* zbieraią składki na wystawienie wspaniałego pomnika dla swego Bohatera *Marka Bozarysa* — w *Rzymie* prawie wszystkie Kościoły wewnątrz i zewnątrz są naprawiane, wiele Ołtarzów odnawiaią, i t: p: na co *Oyciec* S. przeznaczył potrzebne summy. — w Miasteczku *Wilershafen* umarła Kobieta zostawiwszy 10 dniowe dziecie, a że nie było czem opłacić Mamki, a nikt nieznalazł się z litościwych aby się opiekował sierotą, przeto Matka nieboszczki, bardzo uboga, przedsięwzieła swego *Wnuczka* wykarmić, wlewaiąc mleko Kozie w usta, co się iej szczęśliwie udało, teraz Chłopczyna iuż ukończył drugi rok i iest nadzwyczajnie czerstwy. —

PRZYIECHALI do WARSZAWY

Fencz Szambelan z Petersburga. — Godlewski Stanisław Oby; z Łomżyńskiego. — Małowiejski Michał Oby: z Płockiego. — Winkler Gotlib Oby: Kalisza. — Wejgel Franciszek Oby: z Płocka — Wodzyński Maciej Kasztelan z Gołębina. — Dulewski *Tadeusz* Oby: z Lwowa. — Szaniawski Fra; Oby: z Radomia. — Nakwaski Kasztelan z Płockiego. — Michałowski Oby: z Guberni Grodzieńskiej. — Borensdorff Jgnacy Obyw: z Płocka — Grabia Józef Oby: z Zdun. — Hertz August Prezydent z Kalisza. — Jdziński Podsędek z Piotrkowa.

DONIESIENIA.

Jdący przez ulicę Zakroczymską, zgubił Woreczek zielony kortowy, z Kluczykiem maleńkim srebrnym od Toaletki, w którym to woreczku było kilkanaście złotych. Ktoby znalazł, uprasza się o oddanie woreczka samego przynajmniej, do Drukarni Kurjera; w nadgrodę pieniądze które w nim się znajdowały zatrzyma.

Dnia 3 b. m. znaleziono Zegarek. Właściciel dowie się u Jakuba Niezboralskiego w Mennicy.

☞ *Uprasza się Maski która na przeszłej Maskaradzie przyrzekła wyiawić pewną okoliczność, aby się raczyła znajdować na iutrzejszej Maskaradzie, i dotrzymała słowa.*

Dwie Cwiercie losu Nr 12,635 i 16594 do 1 Klassy 27 Loterji Klassycznej zginęły, wygrana iaka padnie, tylko wypłaconą zostanie na czyie imie w Kontrolli Kollektora iest zapisana.

Wczoraj zgubiono Dewiski, złożone z sztuk 15, zawieszonych na kołku stalowym, szczególniej, Pieczątka okrągła z kamieniem czerwonem, na temże kamieniu zaczęty być rżnięty domek, Kluczyk z takimże kamieniem, Sygnet mozaikowy z rubinem, czeski kamień w srebro oprawny, Obrączka złota, Bąbka czerwona okrągła, i Sygnecik z turkusikami etc. Uprasza się znalazcy o oddanie lub dania znać do Kancelarji Jnspektora Wydz: 1 za nadgrodą.

Ogier rosły, młody i dobrego zawodu iest na przadaż; także para Koni karecianych; dowiedzieć się można na Krakowskiem Przedmie: w Pałacu Karasia Nr 2733 u Murgrabiego. —

Prostuie się w obwieszeniach uczyniona pomyłka że Anglik John Hughes mieszkaiący na Solcu Xiążęcej ulicy Nr 3041 wpodle Fabryki Kobierców niema ieszcze gotowych Machin dosprzedania, lecz dopiero przedsiębierze ich robienie, do czego ma iuż przysposobione Materjały.

Zgubiony Kwit Kommissji Centralnej Likwidacyjnej, dany JP: Andrzeiowi Kowalów, odebrać można u Jackowskiego pod Nr 917 ulica Chłodna.—

Wskutek uchwały rady Familjinej z d. 26 m. i r. b. różne ruchomości domowe, Lustra, Zegary, Krzesła, Kantorki, Stoły iesionowe etc: w dniu 7 Lutego b. r: Nr 999 przy ulicy Krochmalnej o godzinie 3 z południa, w drodze licytacji publicznej najwięcej daiącemu za gotowe pieniądze sprzedane będą, o czem publiczność uwiadamia się.

Billard 6cio łokciowy ze wszelkiemi rekwizytami iest do sprzedania pod Nr 470 przy ulicy Senatorskiej, wiadomość w bramie po prawej ręce. —

Zginęła Suczka mała, biała, ze szpiców, na niskich nogach, dość długa, maiąca uszki żółte zwieszone, także żółte plamy na łebku i na iednym boku; ktoby ią znalazł lub wiedział gdzie się znajduie, niech raczy donieść pod Nr 15 ulica S: Jańska na 2gie piętro, za dobrą nadgrodą.

Wczoraj wyciągnięto Nra 34. 77. 76. 82. 79.

Teatr. Jutro *Maskarada*, o godzi: 8 Kom: *Koszyk Wiśni*, o 10, Kom: Op: *Trzy Upiory*, o 12, *Zabawa z Tańcami* z Muzyką K. *Kurpińskiego*.